

Επιστημονικός Υπεύθυνος

[Αριστείδης Χατζής](#)

Καθηγητής ΙΦΕ/ΕΚΠΑ

Υπεύθυνη αποδελτίωσης

[Μαρία Θεοτοκάτου](#)

Επιμέλεια

[Αγγελική Διαμαντοπούλου](#)

Ιστοσελίδα: <http://1821press.gr>

Louis Dupré, Ο Νικολάκης Μητρόπουλος υψώνει τη σημαία με το σταυρό στο φρούριο των Σαλώνων (*Voyage a Athenes et a Constantinople, ou, Collection de portraits, de vues et de costumes grecs et ottomans*, Paris, 1825).

Εφημερίς Αιτωλική 1821 (τ. 1-2, 7)

1 (10/8)	1/8: Στις 23/7 παραδόθηκε στους Έλληνες με συνθήκη το κάστρο της Μονεμβασιάς. Η αυτοκρατορική ρωσική Αυλή, μετά από συμμαχία με τους Έλληνες κήρυξε τον πόλεμο εναντίον των Οθωμανών. Δημοσίευση κηρύγματος των Εφόρων του Μεσολογγίου σχετικά με την παράδοση του κάστρου της Μονεμβασιάς και την κήρυξη πολέμου των Ρώσων εναντίον των Οθωμανών. Προσκαλούν όλους τους Έλληνες να αφήσουν τις δουλειές τους, ώστε να παρευρεθούν στον ναό του Αγίου Σπυρίδωνα, για να δοξάσουν τον “πανάγαθο Θεό”. Όσοι δεν λάβουν μέρος στη λιτανεία, στη λατρευτική πομπή, θα θεωρούνται προδότες. Πληροφορίες και γεγονότα σχετικά με τη γιορτή στον Άγιο Σπυρίδωνα. 3/8, στρατός των Τζουμέρκων: Πληροφορίες σχετικά με τις μάχες Ελλήνων και Τούρκων σε διάφορες περιοχές κοντά στα Τζουμέρκα, τα λάφυρα που πήραν οι Έλληνες, την προδοσία του Έλληνα καπετάν Κωνσταντίνου Πουλή και τη σκληρή τιμωρία αυτού από τους Έλληνες. Επιστροφή των Τούρκων για να πάρουν εκδίκηση. Νουθεσία προς τους πολεμιστές, ώστε να μην τυφλώνονται από τα λάφυρα. Πρέπει πρώτα να απελευθερωθούμε ολοκληρωτικά από τον οθωμανικό ζυγό και ύστερα να μοιράσουμε τα λάφυρα. Άγραφα, 1/8: Συνέλευση καπεταναίων με θέμα την απελευθέρωση των Αγράφων. Πληροφορίες σχετικά με τις κινήσεις των Ελλήνων και των Τούρκων, και σχετικά με τη μάχη στο χωριό Ρενδίνα και την απελευθέρωση των Αγράφων. Δερβένια, 31/7: Είδηση πως ο εχθρικός στόλος καταστράφηκε στο αρχιπέλαγος. Λιβαδειά, 5/8: Απελευθέρωση της πόλεως της Λειβαδιάς από τον Οδυσσέα Ανδρούτσο. Σώθηκαν 500 Έλληνες, 200 Τούρκοι παραδόθηκαν και 700 κλείστηκαν στο κοντινό φρούριο χωρίς προμήθειες. Ο μισός στρατός του Ανδρούτσου έμεινε να πολιορκήσει το φρούριο και ο υπόλοιπος ανέλαβε να αντιμετωπίσει το ενδεχόμενο ο Ομέρ Βρυώνης να θελήσει να περάσει προς την Αθήνα. 8/8, πολιορκία Ναύπακτου: Ο στρατηγός Μακρής φόνευσε έξι Τούρκους αγγελιοφόρους που βγήκαν από το κάστρο και μόνο τέσσερις κατάφεραν να ξαναμπούν. Άγραφα, 6/8: Ο Δράμαλης ξεκίνησε εκστρατεία εναντίον των Ελλήνων.
-----------------	---

	Μερικοί καπετάνιοι έκαψαν δύο τούρκικα χωριά. Ένα τρίτο χωριό όμως καταλήφθηκε από τους εχθρούς. Οι Τούρκοι κινούνται με ορμή, οι Έλληνες όμως συνεχίζουν να είναι αισιόδοξοι σχετικά με την ελευθερία τους.
2 (15/8)	Μακρυνόρος, 8/8: Θετική η έκβαση της μάχης στο χωριό Θεοδωριανά από τη στιγμή που ήρθε για ενίσχυση ο στρατηγός Ράγκος. Απαριθμούνται τα τρόπαια των Ελλήνων. Κατέφτασαν οι Βαρνακιώτης και Καραϊσκος για επικείμενη μάχη. Οι Σουλιώτες πολιορκούν το κάστρο των Πέντε Πηγαδιών και την Άρτα. Μεσολόγγι, 12 Αυγούστου: ο καπετάν Καρατάσιος έκαψε δύο τούρκικα χωριά και πολέμησε με κάποιους Τούρκους. Σε αντίποινα οι Τούρκοι έκαψαν και αυτοί δύο ελληνικά χωριά. Οι κάτοικοι σώθηκαν, οι περιουσίες και τα ζώα τους όμως χάθηκαν. Στα Άγραφα ο Δράμαλης λεηλάτησε δεκατρία χωριά. 13/8: Ο Δράμαλης πήγε προς τη Λάρισα, αφού προηγουμένως είχε συναντήσει αντίσταση και είχε χτυπηθεί από Έλληνες. Υπάρχει περίπτωση, ο άνδρας, ο οποίος είχε αναλάβει μία συγκεκριμένη θέση προς φύλαξη, να έλειψε από εκεί επειδή είχε δωροδοκηθεί από τους εχθρούς. Ανατολικό, 14/8: Μέσα στην προηγούμενη εβδομάδα, ήρθε και έφυγε αυθημερόν πλοiάριο από την Πρέβεζα με γράμματα από τον βρετανό γενικό πρόξενο προς τον εκεί υποπρόξενο, αλλά είναι πιθανό να ήταν κατάσκοπος. Στη Ζάκυνθο υπάρχει πλοiάριο με δεκαοχτώ Τούρκους σταλμένο από τη Μεθώνη και ζητά πολεμικά εφόδια από την εκεί διοίκηση. Αντίγραφο μιας γραφής από τα γύρω μικρά χωριά στις 12/8: Ένα αυστριακό πλοiό μεταφέρει ζωοτροφές προς τους Τούρκους της Πάτρας. Ένα ελληνικό πλοiό το εμποδίζει και τότε έρχονται προς ενίσχυση δύο αυστριακά, τα οποία και το συνοδεύουν τελικά μέχρι την Πάτρα. Με αυτόν τον τρόπο «σπάνε» την ουδετερότητα οι Αυστριακοί, και οι Έλληνες δεν καταλαβαίνουν τον λόγο που οι πρώτοι βοηθούν τους Οθωμανούς. Από την Κωνσταντινούπολη μαθαίνουμε ότι ο εκεί Ρώσος πρέσβης ήθελε να αποχωρήσει, αλλά η Πόρτα δεν το επέτρεψε. Τη δεύτερη φορά που το ζήτησε, του το επέτρεψαν. Μέσα στις συμφωνίες Ρωσίας-Τουρκίας ίσως περιλαμβάνεται και η αναγνώριση της Ελλάδος ως ανεξάρτητο κράτος. Θετικά νέα από τα μέτωπα. Άγραφα, χωριόν Μουρέλου, 4/8: Ο Τελεχά Φείζος μπέης επιθυμεί να ενωθεί με το “αληπασαλίτικο” σύστημα, και περιμένει απάντηση. 7/8: Παρουσιάζονται μερικά προβλήματα που έχει με τους άλλους πασάδες ο Τελεχάμπεης, ο οποίος είναι με το μέρος των Ελλήνων. Όταν κάποιοι Τούρκοι κονiάροι έκαψαν ένα ελληνικό χωριό, οι Έλληνες προετοι-

	μαστήκαν για αντεπίθεση και ο Τελεχάμπεης έδωσε άδεια στα χωριά να χτυπούν τους Τούρκους κονιάρους. Μεσολόγγι, 14/8: Μεγάλες φαίνονται οι υποσχέσεις του Τελεχάμπεη, αλλά μάλλον είναι ψεύτικες, καθώς όλο και περισσότερο θέλει να ενωθεί πάλι με τον Αλή πασά. Μάλλον ήθελε απλώς να παίρνει τα χρήματα των Ελλήνων χωρικών λέγοντας πως προσφέρει προστασία. Ίσως είναι μια απάτη, την οποία ήδη γνωρίζουν όλοι οι πασάδες. (Υπογραφή: ο εκδότης) 15/8: Άφιξη του πρώην μητροπολίτη Άρτας και Ναύπακτου πιθανόν για να μπει στο στρατόπεδο που πολιορκεί την Άρτα. Ο Ρώσος πρόξενος της Σμύρνης ήρθε στο Τζέριγο με σκοπό να περάσει στο Λιβόρνο. Νίκη των Ελλήνων σε ένα χωριό των Τζουμέρκων και ελευθέρωση διακοσίων οικογενειών που είχαν μεταφερθεί από τους εχθρούς στο βουνό Άγναντας.
7(10/9)	6/9: Ο εχθρικός στόλος κατευθύνεται στο Μεσολόγγι και ίσως αργότερα και στην Πάτρα. Η περιοχή Βασιλάδι αρματώθηκε με τέσσερα κανόνια και πενήντα ανθρώπους, οπότε δεν υπάρχει φόβος από την πλευρά της θάλασσας. Επιστολή του καπετάν Χρίστου Παλάσκα σχετικά με μία μάχη στις Θερμοπύλες: οι Έλληνες νίκησαν περισσότερους από επτά χιλιάδες Τούρκους και πήραν αμέτρητα λάφυρα. 7/9: Ο εχθρικός στόλος πέρασε από το Μεσολόγγι και μπήκε τελικά στον κόλπο της Πάτρας. Στις 8 του μήνα πέρασαν άλλα δύο εχθρικά πλοία. 8/9: Τα τέσσερα ελληνικά πλοία που πολιορκούσαν το κάστρο της Ναύπακτου έφυγαν όταν πληροφορήθηκαν την άφιξη του εχθρικού στόλου. Τότε οι εχθροί βγήκαν για λίγο από το κάστρο, αλλά ξαναμπήκαν όταν ο καπετάν Σιαδήμας τους επιτέθηκε. Μεσολόγγι, 9/9: Ο κύριος Ήβος Ρήγας έφυγε από το Μεσολόγγι προς τη Ναύπακτο μαζί με εφόδια για να επιθεωρήσει και ενδυναμώσει όσους είναι έτοιμοι να μπαρκάρουν. Παράθεση άσματος της συμμαχίας των Αλβανών με τους Έλληνες της Ηπείρου.

Ο Αχελώος 1822

1 (;)	Γνωστοποίηση πως όλα τα περιεχόμενα στην εφημερίδα ψηφίσματα είναι αντιγραμμένα από τα πρωτότυπα. Μεσολόγγι, 20/11/1821: Δημοσίευση θεσπισμάτων, τα οποία υπέγραψε η Γερουσία της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος και τα οποία δημοσιεύονται, τυπώνονται και υποβάλλονται μεταξύ των πράξεων της Γερουσίας. Μεσολόγγι 18/11/1821: Θέσπισμα Ν. 1, σχετικά με την ανακήρυξη των Μαυροκορδάτου και Νικ. Λουριώτη σε Πρόεδρο της Γερουσίας και αρχιγραμματέα της Δ. Ελλάδος αντίστοιχα. Θέσπισμα Ν. 2, η Γερουσία της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος μετονομάζεται σε Διοίκησις Προσωρινή. Θέσπισμα Ν. 3, τα Πρακτικά της Συνόδου της Δυτικής Χ. Ελλάδος να κοινοποιηθούν σε όλες τις κοινότητες. Θέσπισμα Ν. 4, η κατοικία της Γερουσίας μετακομίζει προσωρινά στο Βραχώρι. 19/11/1821, Θέσπισμα Ν. 5, ο Γεώργιος Πραΐδης ορίζεται ως επίτροπος του Μαυροκορδάτου, και ως αντικαταστάτης του, όταν ο δεύτερος απουσιάζει. 19/11: Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος μετά συνοδείας πήγε προς το Άργος για να παρευρεθεί στη Γενική Συνέλευση του Έθνους. 20/11: Μαζί με τους Γερουσιαστές, οι οποίοι κατευθύνθηκαν προς το Ανατολικό, έφυγαν και οι πληρεξούσιοι των τουρκαλβανών συμμάχων των Ελλήνων προς την Πελοπόννησο. Εν όψει όμως του πολέμου αναγκάστηκαν να καταφύγουν στο στρατόπεδο του Μακρυνόρους. Έστειλαν ένα πληρεξούσιο στην Πελοπόννησο, ο οποίος έλαβε θερμή υποδοχή και φεύγοντας του έδωσαν πενήντα φορτία με πολεμικά εφόδια. 22/11: Οι Πραΐδης και Λουριώτης αναχώρησαν για το Βραχώρι. Οι Γεωργάκης Μαυρομμάτης και Κωνσταντίνος Λογοθέτου παρότι δεν παρευρέθηκαν στη Γενική Συνέλευση, εκλέχθηκαν ως παραστάτες. Παρατίθεται η ενημερωτική επιστολή. Δημοσίευση του γράμματος, το οποίο έφεραν οι πληρεξούσιοι Τουρκαλβανοί, Πέτα, 29/10/1821: συνδέονται με δεσμό αδελφότητας με τους Έλληνες, ωστόσο είναι πλήρως αδύναμοι, καθώς έχουν έλλειψη εφοδίων. Γι' αυτό στέλνουν πληρεξούσιους στους Έλληνες, ώστε να λάβουν εφόδια
-------	--

	(ακολουθεί περιγραφή των εφοδίων που χρειάζονται). Επιστολή του Μαυροκορδάτου προς τη Συνέλευση στα Σάλωνα, 4/11: Τους ενημερώνει πως έχουν ήδη αποφασιστεί ποιοι θα σταλούν στην Πελοπόννησο για να συνεννοηθούν σχετικά με τη γενικότερη κατάσταση και να επιβεβαιώσουν τη συμμαχία τους με τους Τουρκαλβανούς. Τους προτρέπει να κάνουν το ίδιο. Επιστολή του Μαυροκορδάτου προς τους πρόκριτους της Πελοποννήσου, 4/11: Τους γνωστοποιεί πως χρειάζεται δύο μέρες για να σκεφτεί σχετικά με τα πράγματα στη Ρούμελη. Αν οι πρόκριτοι θέλουν να προπορευτούν προς τη Συνέλευση στο Άργος, ας το κάνουν. Να κοινοποιήσουν τον ερχομό του Μαυροκορδάτου σε όσους είναι ήδη στο Άργος για τη Συνέλευση. Γράμμα πληρεξουσιότητας της Συνελεύσεως του Μεσολογγίου για τους παραστάτες της στην Εθνική Συνέλευση, Μεσολόγγι, 15/11/1821: Ανακοινώνονται ονομαστικά οι πληρεξούσιοι. Γραφή της Συνελεύσεως προς τους Πελοποννήσιους, Μεσολόγγι, 15/11: Οι πληρεξούσιοι κοινοποιούν πως η κατάσταση του πολέμου δεν τους επιτρέπει να λείψουν από τα μέρη τους. Φοβούνται για επικείμενο αντιπερισπασμό από τους εχθρούς. Ελπίζουν να έρθει γρήγορα η απελευθέρωση. Γράμμα προς τον Μαυροκορδάτο (;) - παράκληση να γίνει αυτός παραστάτης της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος στην Εθνική Συνέλευση. (Υπογραφή: Πάνος Γαλάνης, Χριστάκης Στάικος, Μήτσος Φραγγούλης, Αναγνώστης Καραγιάννης, Κωνσταντίνος Τζιάλας, Αναστάσιος Τζιμπουράκης, Αντώνιος Αναστασίου, Δημήτριος Ι. Γεροθανάσης).
--	--